

**Філак Я.Ф.
Філак Ф. Г.**

**МАСАЖ І
НЕТРАДИЦІЙНИЙ
МАСАЖ**

ПІДРУЧНИК

Затверджено
Міністерством освіти і науки України
як підручник для студентів
вищих навчальних закладів
№1/11-12392 від 25.08.2015

Ужгород – 2015

ББК 53.54
Ф-51
УДК 615.82:612.25

*Рекомендовано до друку
Вченою радою ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
(протокол № 4 від 28.04.2015 року)*

Філак Я.Ф., Філак Ф. Г.

Масаж і нетрадиційний масаж: підручник / Я.Ф.Філак, Ф.Г. Філак - Ужгород. - 2015. - 418 с.

У підручнику висвітлені матеріали, збагачені результатами досліджень і практики останніх років. Книга містить докладний опис техніки і методики класичних прийомів масажу та авторських методик, які дозволяють освоїти масаж різних частин тіла, що дає можливість вмотивовано використати їх при лікуванні, реабілітації та для профілактики різних захворювань. Описані методичні рекомендації, типові помилки, які можуть бути при виконанні масажу. У підручнику вміщено опис та методики застосування окремих видів нетрадиційного масажу, що може бути корисним у процесі відновлення при хворобливих станах.

Підручник призначений для студентів медичних навчальних закладів II – IV рівнів акредитації, фахівців із фізичної реабілітації, масажистів, лікарів загальної практики.

Рецензенти:

Т.В Майкова, д-р мед. наук професор, завідувач кафедри фізичної реабілітації Дніпропетровського державного інституту фізичної культури і спорту

А.В. Цьось, д-р наук з фізичного виховання і спорту, професор Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

О.Б. Лазарева, д-р наук з фізичного виховання і спорту, професор Національного університету фізичного виховання і спорту

ЗМІСТ

Розділ 1 ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ МАСАЖУ	6
Розділ 2. ФІЗІОЛОГІЧНІ ОСНОВИ МАСАЖУ	13
Дія масажу на шкіру.....	15
Дія масажу на кровоносну і лімфатичну системи.....	18
Дія масажу на м'язи.....	22
Вплив масажу на нервову систему.....	29
Дія масажу на дихальну систему.....	34
Дія масажу на психоемоційний стан.....	34
Розділ 3. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ МАСАЖУ	35
Визначення масажу.....	35
Гігієнічні нормативи та обладнання кабінету масажу.....	37
Вимоги до масажиста.....	38
Вимоги до пацієнта.....	39
Загальні протипокази до призначення масажу.....	40
Загальні покази до призначення масажу.....	41
Розділ 4. ТЕХНІКА КЛАСИЧНОГО МАСАЖУ	42
Розділ 5. КЛАСИЧНІ ПРИЙОМИ МАСАЖУ І ЇХ РІЗНОВИДИ	44
Техніка масажного прийому погладжування і його різновиди.....	44
Техніка масажного прийому розтирання і його різновиди.....	55
Техніка масажного прийому розминання і його різновиди.....	68
Техніка масажного прийому вібрації і його різновиди.....	86
Розділ 6. МАСАЖ ОКРЕМИХ ЧАСТИН ТІЛА	104
Масаж волосистої частини голови.....	104
Масаж обличчя.....	111
Масаж шиї.....	121
Масаж спини.....	126
Масаж поперекової ділянки.....	132
Масаж сідничних м'язів.....	133
Масаж грудної клітки.....	136
Масаж живота.....	142
Масаж верхньої кінцівки.....	148
Масаж нижньої кінцівки.....	162
Розділ 7. САМОМАСАЖ	178
Самомасаж як гігієнічний і відновний засіб.....	178
Методика самомасажу окремих частин тіла.....	179
Розділ 8. МЕТОДИ АПАРАТНОГО МАСАЖУ	196
Вібромасаж.....	196
Пневмомасаж.....	198
Гідромасаж.....	200
Пресотерапія.....	201
Розділ 9. СПОРТИВНИЙ МАСАЖ	205
Загальна характеристика.....	205
Підготовчий (тренувальний) масаж.....	205
Превентивний (профілактичний) масаж.....	208
Особливості методики превентивного масажу при заняттях деякими видами спорту.....	210
Репаративний (відновний масаж).....	212
Реабілітаційний масаж.....	214
Масаж у різних видах спорту.....	215
Особливості проведення масажу юних спортсменів.....	218

Розділ 10. СЕГМЕНТАРНИЙ МАСАЖ	221
Загальна характеристика.....	221
Техніка і прийоми сегментарного масажу.....	227
Методика сегментарного масажу окремих частин тіла.....	235
Розділ 11. СПОЛУЧНОТКАННИЙ МАСАЖ	241
Загальна характеристика.....	241
Техніка і прийоми сполучнотканного масажу.....	241
Методика сполучнотканного масажу окремих частин тіла..	245
Розділ 12. НЕТРАДИЦІЙНІ ВИДИ МАСАЖУ	248
Точковий масаж.....	248
Косметичний масаж.....	268
Безконтактний масаж.....	276
Антицелюлітний масаж.....	285
Тайський масаж.....	291
Шіаццу.....	300
Рейкі.....	316
Розділ 13. ІНШІ ВИДИ МАСАЖУ	330
Загальний масаж.....	330
Масаж, який активує дихання.....	331
Перкусійний масаж.....	332
Медовий масаж.....	333
ЛІТЕРАТУРА	337

ЛІТЕРАТУРА

1. Васичкин В.И. Все о массаже. - М.: АСТ-ПРЕСС, 2002. - 368с.
2. Васичкин В.И. Энциклопедия - М.: АСТ-ПРЕСС, 2001. - 656с.
3. Вакуленко В. О. та ін. Лікувальний масаж. - Тернопіль: ТДМУ, 2006. – 468с.
4. Вербов А.Ф. Лечебный массаж. - М.: «Селена», 1996. - 288с.
5. Губенко В.П. Мануальная терапия позвоночника. - К.: 1998. -141с.
6. Дубровский В.И. Массаж: Учеб. для сред. и высш. учеб. заведений. - М: Гуманит. нзд. центр. ВЛАДОС, 2001. -496с.
7. Ибрагимова В.С. Точечный массаж. - М: Медицина, 1983. - 144с.
8. Куничев Л.А. Лечебный массаж. Практическое руководство. – К.: Вища школа. Головное изд-во, 1981. -328с.
9. Латогуз» С.И. Руководство по технике массажа п мануальной терапии. Издание 2-е, переработанное и дополненное. Ростов н/Д "Феникс". Харьков:"Торсинг", 2002 - 512с.
10. Макарова И.Н. Массаж и лечебная физкультура /И.Н.Макарова и др... – М.: Эксмо, 2009. – 256с.
11. Оржешковський В.В., Чопчик Д.І. Лікувальний масаж. - К.: "Здоров'я", 1978.- 176с.
12. Степашко М.В. Массаж і лікувальна фізична культура в медицині: підручник /М.В.Степашко, Л.В. Сухостат. – К.: ВСВ «Медицина», 2010. – 352с.
13. Тауберт А.В. Китайский класический массаж. - СП - ИД, "ВЕСЬ", 2001.- 352с.
14. Токуиро Намикоши. Шиаци - японская терапия надавливанием пальцами. – Томское книжное издательство, 1991. – 80с.
15. Устименова С.В. Точечный массаж и древние восточные методики. – М.: РИПОЛ КЛАССИК, 2004. – 192 с.

Навчальне видання

Філак Ярослав Феліксівич
Філак Фелікс Георгійович.

Масаж і нетрадиційний масаж.

Підручник для студентів медичних навчальних закладів II – IV рівнів акредитації, фахівців з фізичної реабілітації, масажистів, лікарів загальної практики. - Ужгород. - 2015. - 339 с.

УДК 615.82

ББК 53.54

Ф-51